

Pripis

Ta avtokarakteristika — hudomušno šaljiva, trpko resna in klena — kakršen je v mojih vtisih njen avtor sam, se je znašla na moji uredniški mizi. In kako lepo nam pove malo in vse o našem, sicer vedno preskromnem rojaku! Škoda, da bi tudi to pričevanje njegovega duha in življenja uničil kak »dagarin«. — Objavljam jo in sem prepričan, da mi naš rojak jubilant tega ne bo zameril.

Naj ob tem dodam še nekaj suhih stvarnih podatkov o Žigonovem delu.

Verze je poskušal objavljati v Domačem prijatelju, ki ga je pred prvo svetovno vojno v Pragi urejala Zofka Kvedrova, se kot pesnik predstavil v Ljubljanskem zvonu v letih 1919 in 1920 ter se oglasil spet v Loških razgledih 1973. S članki kulturnopolitične vsebine je leta 1924 sodeloval v časopisu Slovenska misel. Na leposlovnem področju se je najbolj uveljavil kot dramatik. V samostojni knjižni izdaji je objavil dramo Kadar se utrga oblak (Ljubljana 1936), v literarnih časopisih pa komedijo Mogoče pa so jabolka res zastonj (Obzorja 1939) in gledališko igro Nikoli več vojske (Dom in svet 1939).

Kot literarni in kulturni zgodovinar je v knjigi Veliko pismo slovenske duhovne združitve (Ljubljana 1935) znanstveno obdelal ustanovitev Slovenske matice v Ljubljani. Sloves temeljitega raziskovalca si je ustvaril zlasti s številnimi razpravami in članki s področja prešernoslovja, ki jih je objavljaval v Slavistični reviji v letih 1955 in 1959—1962, v Naših razgledih v letih 1961—1963, v Obzorniku v letih

Jože Žigon

1968 in 1969, v Tovarišu leta 1949 in ob faksimilirani izdaji Krsta pri Savici (Ljubljana 1967). Poleg tega je v Slavistični reviji leta 1954 in v Naših razgledih v letih 1960 in 1962 objavil nekaj temeljnih prispevkov k raziskovanju slovenskega slovstva v 16. stoletju.

V Loških razgledih je doslej objavil imenoslovno študijo Lontrg (1963) in verze Loški napisi (1973).

Joka (Jože) Žigon je dolgoletni član Muzejskega društva v Škofji Loki, njegov podpornik in od leta 1974 dalje tudi njegov ustanovni član.

Ob visokem življenjskem jubileju Ločani iz srca čestitamo!

B. B.

INŽ. LOJZE ŽUMER 75-LETNIK

Sredi ustvarjalnega dela, potekajočega že dolga desetletja, je dopolnil tričetrstoletja svojega življenja znanstveni svetnik v pokoju, gozdarski inženir Lojze Žumer. Tako visoka obletnica je šla mimo mnogih njegovih prijateljev in sodelavcev, ne da bi jo opazili. Kljub temu, da je glede na svoja službena leta v pokoju, je namreč inž. Lojze Žumer nenehno dejaven na širokem strokovnem področju gozdarstva in lesarstva pa tudi pri raziskovalnem delu, da mu tako častivrednih let nihče ne more prisoditi.

Rodil se je 26. junija 1899 v Železnikih v obrtniški družini, ki je štela šest otrok. Ker je bila tedaj štirirazredna ljudska šo-

la samo v Škofji Loki, so morali šolarčki, ki so jim starši namenili bolj dolgo učno pot, npr. na gimnazijo, komaj osem let stari z doma. Na dnevi prevoz iz Železnikov v Škofjo Loko in nazaj takrat seveda ni bilo moč misliti, saj je stala vožnja s pošto kočijo tedaj samo do Loke eno krono (avstrijsko), tako da bi npr. učitelj začetnik zapravil za prevoz tja in nazaj kar vso mesečno plačo.

Na humanistični gimnaziji v Kranju je maturiral leta 1917. Že nekaj dni po maturi je moral v vojsko in kmalu zatem na italijansko fronto, od koder se je po zloemu Avstrije takoj uvrstil med koroške borce.

Lojze Zumer

V Žumrovem rodu prevladujejo že po tradiciji kovinarji-metalurgi in drvarji-gozdarji. Odločil se je za slednje in odšel študirat gozdarstvo na fakulteto v Zagreb, kjer je diplomiral leta 1922. Že tedaj se je kazala njegova kasnejša delovna usmeritev: v svoji diplomski nalogi je obdelal vprašanja združništva na področju gozdarstva in lesarstva v Sloveniji. Prava vprašanja so ga kasneje pritegnila v vrste pionirjev lesnoproductivnega združništva.

Prva leta po diplomii je služboval pri urejanju (taksaciji) gozdov takratne gozdne uprave v Bohinjski Bistrici in pri komisiji za agrarne operacije v Ljubljani. Že tedaj se je zanimal za ekonomska vprašanja in prav na omenjenih delovnih mestih se je mogel seznaniti z njimi v najdonosnejših, pa tudi najbolj zanemarnjenih gozdovih, ki so bili v lasti raznih agrarnih skupnosti. Njegovo poglobljeno strokovno delo zato gotovo ni moglo ostati nezapaženo, tako da je, razmeroma mlad, že leta 1926 postal direktor gozdno-lesnega podjetja v Nazarjih. Tu je mogel v veliki meri razviti svoje organizacijske in tehnično-strokovne sposobnosti pa seveda tudi smisel za neposredno reševanje zamotanih gospodarskih vprašanj. Pod njegovim vodstvom se je v petnajstih letih, tj. do nemške okupacije, razvilo podjetje v eno največjih in najmočnejših lesnoindustrijskih podjetij v Sloveniji, saj se v tem času ni nikjer drugod toliko investiralo. Nazarje pa so tedaj postale izrazito industrijsko središče v Zgornji Savinjski dolini, kar so še danes.

Gospodarska kriza po letu 1930 je domala povsod pomenila katastrofo za lesno

gospodarstvo. Najbolj je bil pri tem prizadet kmečki gozd, saj je padla cena lesa kar za dve tretjini, ali pa ga sploh ni bilo moč prodati. Ob iskanju uspešnejših rešitev za organizacijo in združevanje lesne proizvodnje je postal Lojze Žumer vnet pobornik za ustanovitev lesnoproductivskih zadrug, po njihovi združitvi v osrednjo zadrugo za izvoz lesa (MARAD) pa predsednik njene izvozne centrale.

V tem času se je udeleževal tudi politično. Tedanja Jugoslovanska strokovna zveza ga je kandidirala za delegata Delavske zbornice na nameščenski listi. Na volitvah leta 1936 je bil izvoljen; ostal je predsednik kluba krščanskih socialistov vse do nasilne razpustitve zbornice.

Ob drugi svetovni vojni je bil po prihodu Nemcev odseljen. Ves čas od spomladi 1942 do konca vojne je prebil v zaporih, taboriščih, internaciji in na osvobojenem ozemlju Gorenjske. Takoj po vojni je vodil v ministrstvu za gozdarstvo oddelek za lesno gospodarstvo. Že tedaj pa se je odločno usmeril v poglobljeno strokovno, zlasti pa raziskovalno delo na področju gozdarske in lesarske ekonomike. Od ustanovitve gozdarskega inštituta v Ljubljani je vodil njegov oddelek za lesno gospodarstvo do leta 1961, od tedaj pa podobno delo v Industrijskem biroju v Ljubljani.

Od ustanovitve tehniške sekcije terminološke komisije pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti dela neprekinjeno že 27 let na terminološkem področju lesarske stroke. Pri tem izpričuje svojo široko razgledanost ne le na strokovnem, ampak tudi na širšem jezikovnem in kulturnem področju.

Preštevilna so dela, elaborati, študije pa tudi obsežnejše publikacije, da bi jih mogli našteti na tem mestu. Vsi pomenijo tehten prispevek k razvoju našega gozdnega in lesnega gospodarstva pa tudi k uveljavljanju družbene ekonomike na tem, za slovensko gospodarstvo tako pomembnem področju. Naj omenimo posebej le zelo tehten elaborat o utemeljitvi gozdnogospodarskih območij v Sloveniji iz leta 1947, ki je pomenil podlago za njihovo ustanovitev. Z njim so bili podani temelji vsemu kasnejšemu gospodarjenju z gozdovi ne le v Sloveniji, ampak tudi na širšem območju Jugoslavije. V domačih in inozemskih strokovnih in znanstvenih publikacijah je bilo objavljenih okoli 250 obširnejših razprav in člankov. Največ izvirnih avtorskih del je bilo objavljenih v publikacijah Inštituta za gozdno in lesno gospodarstvo v Ljubljani in v strokovni

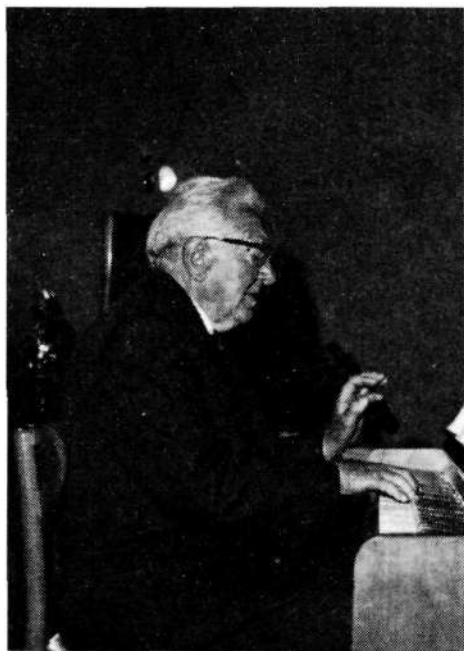
reviji Les. Svojo prvo knjigo s strokovnega področja je objavil že leta 1938, in sicer Naši gozdovi in žage (Ljubljana). Pomembna knjiga je tudi Ploče u drвної industriji (Beograd 1957), posebno pa Lesno gospodarstvo (Ljubljana 1968). Za slednje delo je prejel nagrado Sklada Borisa Kidriča.

V zadnjih letih pripravlja obsežno in tehtno študijo v okviru raziskovalnih nalog Sklada Borisa Kidriča: Delež gozdov v slovenskem prostoru. V njej je zbral ogromno zgodovinskega in statističnega gradiva o spremembah kmetijskih in

gozdnih zemljišč, posebej še podatkov o razvoju gozdnih fondov (zalog, prirastkov idr.) v zadnjih sto letih za vse območje SR Slovenije. S tem pa se uvršča tudi med temeljite poznavalce slovenske agrarne zgodovine. Pri tem bi lahko še posebej ugotovili, da je prav slednje inženirju Lojzetu Žumru najbolj pri srcu, saj je z vso svojo zavestjo in svojimi čustvi tudi pri svojem strokovnem delu neposredno zvezan z usodo naše zemlje in usodo našega, predvsem kmečkega človeka. Želimo mu na tej poti še veliko uspeha in osebnega zadovoljstva.

Milan Ciglar

ANTON JOBST 80-LETNIK

Anton Jobst

Sredi Ziljske doline na slovenskem Koroškem leži kraj Smohor (Hermagor), slabe tri kilometre vstran pa vas Brdo. V tej vasi je bil leta 1894 rojen slavljeneec. Očetu kmetu in podeželskemu orglarju ter materi iz rodbine poznanih Grafenauerjev so se rodili trije otroci, sami pobje. Srednjemu so dali ime Anton. Gotovo je imel že kot

otrok smisel za glasbo, oče pa pravilno vzgojo, da je pomagal fantovemu nagnjenju. Sam mu je bil prvi učitelj glasbe. Kot šestnajstleten je prišel v Ljubljano na orglarsko šolo, kjer je bil ravnatelj profesor in skladatelj Stanko Premrl. To šolo je v dveh letih dovršil z odliko. Tudi po končani šoli mu je bil profesor Premrl glasbeni mentor in svetovalec. Seznanjal ga je z novejšimi glasbenimi prijemi, zato je skušal hoditi po poti nove smeri. Poglabljal se je še naprej v teorijo glasbe, študiral orgle in klavir. Oktobra leta 1912 je prišel v Žiri pogledat prvo službeno mesto. Med potjo po Poljanski dolini je že omahoval in se v duhu skoraj odpovedal službi v Žireh. Tu pa je našel zbor pevcev, ki so ga takoj priklenili nase. Po dvainštiridesetih letih dela na glasbenem področju pa žal številčno ne moremu ugotoviti, koliko zborom je bil učitelj in vodja in na koliko prireditvah in koncertih je sodeloval. Vemo le, da so bili pod njegovo roko vodeni vsi zbori v teh letih, od otroških do mešanih, od moških do ženskih, in tudi to vemo, da je bilo število glasov v zboru vedno premajhno. Poučeval je klavir na gimnaziji in na osnovni šoli, bil nekaj časa tudi kapelnik mladi godbi na pihala. Plodovito pa je Jobstovo skladateljsko delo. Poznamo nad tristo njegovih skladb. Nekaj pa se jih je med vojno izgubilo. Ena tretjina je posvetih, dve tretjini pa cerkvenih, kar je razumljivo, saj je v izvajanju neprekosljiv mojster kraljice instrumentov. Veliko skladb je natisnjenih po revijah in raznih pesmaricah. Strokovnjaki ocenjujejo skladateljeve skladbe takole: so privlačne in osvajajoče, ker uporablja bogastvo iz sveta harmonijskih barv ter ustvar-